

Sygnatura akt I C 750/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Brzeziny, dnia 14 stycznia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Brzezinach I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Kamil Kazimierzak

Protokolant:sekr. sąd. Małgorzata Pieczywoda

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2019 r. w Brzezinach

na rozprawie sprawy z powództwa (...) sp. z o. o. w W.

przeciwko A. D.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 750/18

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 5 lipca 2018r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. zażądał od A. D. zapłaty kwoty 866,25 zł. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie i kosztami procesu.

Na uzasadnienie swego żądania żądania podał, że pozwana zawarła w dniu 2 kwietnia 2014r. z (...) Sp. z o.o. umowę sprzedaży ratalnej nr (...).

Pozwana na rozprawie w dniu 14 stycznia 2019r. podniosła, iż spłaciła część rat. Wskazała, iż zaprzestała dalszej spłaty, gdyż skradziono jej torebkę wraz z dokumentami oraz umową o sprzedaż ratalną garnków. Pozwana A. D. podniosła, iż nie zna wierzyciela, nie wie na jakiej podstawie żądają od niej spłaty, gdyż nie otrzymała od nich żadnych dokumentów, dlatego też nie chciałaby dokonywać na ich rzecz jakiegokolwiek spłaty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana w dniu 2 kwietnia 2014r. zawarła z (...) Sp. z o.o. umowę o sprzedaż ratalną garnków o nr (...). Na podstawie tej umowy pozwana zakupiła towar o wartości 2100zł. W dniu zawarcia umowy pozwana uiściła kwotę 210zł. Natomiast pozostała kwota 1890zł. została rozłożona na 24 raty w wysokości 123,33 zł.

(...) zawarł z (...) (zwanym dalej Funduszem) umowę przelewu wierzytelności, na mocy którego przelał na Fundusz pewną grupę wierzytelności, których wykaz miał być zgodnie z umową sporządzony w formie elektronicznej. Zgodnie z § III pkt 8 przedmiotowej umowy sprzedawca może rozwiązać umowę w przypadku niezapłacenia przez kupującego co najmniej dwóch rat, a łączna suma rat przewyższa jedną piątą część ceny. W takiej sytuacji sprzedający wzywa kupującego do spłaty całkowitej zaległości w terminie 7 dni.

Do przedmiotowego pozwu nie załączono żadnych pism kierowanych do strony pozwanej, tj. wezwań do zapłaty oraz odstąpienia od umowy.

W dniu 10 marca 2015r. (...) sp. z o.o. zawarł z (...) sp. z o.o. sp.k. umowę sprzedaży wierzytelności z dnia 2 kwietnia 2014r. wobec A. D.. Na załączniku do umowy cesji wykazano, iż kwota wierzytelności wynosi 3.690zł.

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. nabył pakiet wierzytelności od (...) sp. z o.o. sp. k. na mocy umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 31 lipca 2015r. Na załączniku do umowy cesji wykazano, iż kwota wierzytelności wynosi 3.690zł.

/dowód umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 10 marca 2015r. wraz z załącznikiem, umowa z dnia 31 lipca 2015r. wraz z załącznikiem – k. 12 - płyta CD/

A. D. spłaciła część zadłużenia, po czym zaprzestała spłaty po skradnięciu jej dokumentów, w tym dotyczących ww. umowy.

(wyjaśnienia pozwanej k. 25, uznano je za przyznane przez powoda w trybie art. 230 k.p.c.)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody, nie były one kwestionowane przez żadną ze stron. Są to jednak dokumenty prywatne stanowiące dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenie o określonej treści. W odniesieniu do wartości dowodowej dokumentu prywatnego w postaci załącznika do umowy cesji Sąd przyjął, że nie może ona stanowić dostatecznej podstawy dla uznania, że w chwili przelewu istniała wynikająca z niej wierzytelność. Powód, na którym spoczywał ciężar dowodu nie wykazał w jaki sposób, w jakiej wysokości i na jakiej podstawie zostały naliczone kwoty ujęte we wspomnianym załączniku. Tym bardziej, iż na umowie sprzedaży ratalnej nie ma określonego terminu płatności poszczególnych rat.

Na marginesie należy dodać, iż powód niniejszym pozwem dochodzi należności w innej wysokości niż wskazana w załączniku do umowy cesji.

Sąd zważył co następuje:

W ocenie sądu powództwo nie znajduje uzasadnionych podstaw.

Powód opierał swe żądanie na fakcie nabycia wierzytelności przysługującej pierwotnemu wierzycielowi – (...) sp. z o.o. wobec pozwanej A. D.. O ile niniejsze postępowanie wykazało, że powód jest następcą prawnym pierwotnego wierzyciela w zakresie wierzytelności wynikającej z zawartej umowy sprzedaży ratalnej, stanowiącej niespłaconą część należności, to wątpliwości Sądu budzi wysokość dochodzonej pozwem wierzytelności oraz sam fakt jej istnienia. Zgodnie bowiem z regułą ciężaru dowodu, wyrażoną w art. 6 k.c. powód – wstępując w prawa i obowiązki cedenta – dla skuteczności zgłoszonego powództwa, zobowiązany był wykazać istnienie oraz wysokość dochodzonej wierzytelności. Zgromadzony w sprawę materiał dowodowy nie daje jednak podstawy do twierdzenia, iż w chwili cesji pierwotnemu wierzycielowi przysługiwała objęta żądaniem pozwu wierzytelność.

W niniejszym postępowaniu bezsporna była okoliczność, iż pozwaną i wierzyciela pierwotnego łączyła umowa o sprzedaż produktu ratalnie. Jednakże powód nie załączył żadnych dokumentów do pozwu, z których wynikałaby przysługująca mu wierzytelność w żądanej wysokości. Przede wszystkim nie załączono żadnego dokumentu dotyczącego kalkulacji wysokości raty. Wiadomo jedynie, że raty za sprzedany sprzęt AGD były równe. Powód wykoncyrował z tego wysokość raty kapitałowej, która miała stanowić iloraz ceny zakupionego towaru przez ilość rat. Cena wynosiła 2100,- złotych. Pomniejszono ją o 210,- złotych, które pozwana wpłaciła przy zakupie. Otrzymana w wyniku odejmowania kwota to 1890,- złotych. Ilość rat to 24, co daje zdaniem powoda ratę kapitałową w wysokości 78,75 złotych. Takie wyliczenie, choć matematycznie poprawne, dotknięte jest jednak poważnym błędem, a co najmniej grubą nieścisłością. Praktyka zawierania umów kredytu bądź pożyczki (w przedmiotowej sprawie nie wiadomo, jaką umowę zawarto) jest bowiem taka, że raty umowy mogą być równe, rosnące bądź malejące. Najprostsze w konstrukcji są raty malejące. Opierają się one o spłatę w jednej racie, najczęściej miesięcznej, równej kwoty kapitału kredytu (pożyczki). Do tej kwoty dolicza się sumę odsetek narosłych przez dany okres, najczęściej miesięczny. Odsetki są w wypadku każdej kolejnej raty niższe, ponieważ maleje wysokość kapitału, od którego są naliczane. Ostatnia rata jest w takim wypadku najniższa. W wypadku rat równych, a takie zostały wskazane w umowie

będącej przedmiotem pozwu, w wypadku każdej raty zmienia się stosunek wysokości kwoty kapitału do kwoty odsetek. W pierwszej racie liczone są odsetki od całej kwoty udostępnionej pożyczkobiorcy (kredytobiorcy), a w kolejnej – od kwoty pomniejszonej o kapitał spłacony w pierwszej racie. W kolejnych ratach kwota kapitału powiększa się kosztem kwoty odsetek. Tak więc w tego typu kredycie czy pożyczce wysokość raty kapitałowej jest inna dla każdego okresu płatności. Stąd też w ocenie sądu wskazanie wysokości kapitału do spłaty i podzielenie go przez ilość miesięcy, w których miały być płatne poszczególne raty, nie spełnia standardów udowodnienia, że każda z nich miała w części kapitałowej wynosić akurat 78,75 złotych. Zauważyć należy, że rata wynikająca z umowy wynosi 123,33 złotych, co daje 3.169,92 złotych do spłaty. Kwota ta znacząco przekracza kwotę kapitału podwyższoną o odsetki maksymalne. Oznacza pobranie kwoty 1280 złotych odsetek przez 2 lata, co stanowi ponad 50% kwoty pożyczonej. W dacie zawarcia umowy obowiązywał już przepis art. 359 § 2¹ k.c., w myśl którego maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Zgodnie z art. 359 § 2² k.c. jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne. Wyliczenie tych odsetek od całej kwoty wynikającej z umowy zawartej z pozwaną do dnia 1 lutego 2019r., a więc za okres już po zamknięciu rozprawy, w 3 lata po okresie, na jaki umowa była zawarta, daje kwotę 971,82 złotych odsetek. Wyliczono tak więc odsetki zastrzeżone w umowie zawartej z konsumentem były rażąco zawyżone, a więc w myśl powołanych przepisów – nienależne.

Cały powyższy wywód odnośnie odsetek jest pozornie niepotrzebny, skoro powód żąda tylko rat kapitałowych. W istocie rzecz ma się jednak inaczej. Skoro bowiem powódka spłaciła część rat, to część z nich zarachowano na poczet odsetek, a część na poczet kapitału. Pobranie odsetek w części nienależnych powoduje natomiast błędne rozliczenie kwoty niespłaconego kapitału. Rezultatem tego jest niemożność wskazania, ile kapitału pozostało do spłaty. To z kolei uniemożliwia wskazanie, w jakiej wielkości można żądać zapłaty tego kapitału. Skoro zaś nie ma jak obliczyć wysokości całego kapitału do spłaty, to tym bardziej nie da się wyliczyć jego raty miesięcznej, a o takie wyliczenie oparto żądanie pozwu.

W treści umowy wskazano, iż sprzedający był uprawniony do odstąpienia od umowy w przypadku niespłacenia przez kupującego rat. Dodatkowo zobowiązany był do zawiadomienia o tym dłużnika oraz wezwania go do spłaty całego zadłużenia. W niniejszej sprawie powód załączył do pozwu jedynie umowę sprzedaży, jednakże nie załączył żadnych dokumentów na podstawie których możliwa byłaby weryfikacja sposobu naliczenia i wysokości niespłaconych rat. Nie wskazano również czy umowa została rozwiązana z pozwaną, a jeśli tak to z jakiej przyczyny.

Strona powodowa dochodziła w niniejszej sprawie należności na podstawie umowy przelewu.

Zgodnie z art. 509 § 1 k.p.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. W myśl § 2 tego artykułu wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Wedle art. 511 k.c. jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, przelew tej wierzytelności powinien być również pismem stwierdzony.

Strona powodowa nie mogła nabyć wierzytelności wobec pozwanej na podstawie dołączonych przez nią umów przelewu, albowiem nie wiadomo czy przedmiotowa wierzytelność istniała, a jeżeli tak to w jakiej wysokości.

Na marginesie należy dodać, że powód był reprezentowany przez fachowego pełnomocnika i nic nie stało na przeszkodzie, aby wykazał prawa do powyższego zobowiązania, o ile ono istniało. Do zasądzenia żądanej kwoty w ocenie sądu konieczne jest co najmniej załączenie towarzyszącej umowie sprzedaży umowy kredytowej bądź ogólnych warunków umowy sprzedaży, z których wynikałby sposób obliczenia należności. Niczego takiego nie załączono. Wyrok nie może się natomiast opierać na domysłach czy przypuszczeniach.

Reasumując powód nie wykazał twierdzonych przez siebie okoliczności, tym bardziej iż w ogóle nie wykazał podstawy naliczenia wysokości żądanej należności. Wynika więc stąd całkowita niemożność weryfikacji dochodzonego roszczenia, zarówno co do jego wysokości jak i faktu samego jego istnienia, co skutkuje oddaleniem powództwa.

Również z treści wyjaśnień pozwanej wynika, iż nie została wezwana przez pierwotnego wierzyciela do spłaty wymagalności, ani nie została poinformowana o cesji wierzytelności.

Z powyższych względów i na podstawie powołanych przepisów powództwo oddalono.

Dnia 4 lutego 2019r.

Załącznik do uzasadnienia – wydruk z kalkulatora odsetkowego ze strony internetowej gofin.pl :

kwota zobowiązania:	1.890,00 PLN
termin zapłaty:	20.04.2014, niedziela
uiszczenie zapłaty:	1.02.2019, piątek
maksymalne odsetki za opóźnienie:	nie
maksymalne odsetki kapitałowe:	tak
<i>Uwaga! Termin zapłaty przypada na dzień ustawowo wolny od pracy - Pierwszy dzień Wielkiej Nocy, zatem zostaje przeniesiony na 22.4.2014, wtorek.</i>	

<i>od - do</i>	<i>liczba dni</i>	<i>stawka</i>	<i>kwota</i>
23.04.2014 - 8.10.2014	169	0.16	140,02
9.10.2014 - 4.03.2015	147	0.12	91,34
5.03.2015 - 31.12.2015	302	0.1	156,38
1.01.2016 - 1.02.2019	1128	0.1	584,09
<i>razem odsetek do zapłaty:</i>	<i>971,82</i>		

suma kwoty zobowiązania i kwoty odsetek:	2.861,82	
---	----------	--